

STERKE TOENAME AFZET VOCHTRIJKE DIERVOEDERS

Jan Bolhuis

Bij de industriële verwerking van landbouwproducten komen resten vrij, die vaak goed geschikt zijn als veevoeder. Voorheen werden verschillende van deze bijproducten vaak in gedroogde vorm aangeboden, maar onder andere door de sterk gestegen energieprijzen is in de loop van de tijd het aanbod van vochtige diervoeders sterk toegenomen. Een andere reden voor de groei van deze vochtrijke producten zijn de gestegen kosten voor het lozen of storten van de producten, waar de levensmiddelenindustrie mee wordt geconfronteerd. Verder worden er in sommige sectoren steeds meer producten geïmporteerd om hier verwerkt te worden. De belangrijkste aanbieders van vochtrijke diervoeders zijn de graanverwerkende- en aardappelverwerkende industrie.

Productie groeit

De afzet van vochtrijke diervoeders bereikte in 2000 een mijlpaal door de 5 miljoen ton te overschrijden. Het aanbod lag daarmee in 2000 4% hoger dan in het voorgaande jaar. De grootste toename deed zich voor bij tarwezetmeel. Dit was vooral het gevolg van een productie-uitbreiding bij één van de tarwezetmeel producenten. Ook de aardappelverwerkende industrie liet opnieuw een groei zien. De productie van producten die traditioneel in de rundveehouderij worden afgezet (bierbostel en perspulp) vertoonde voor het tweede achtereenvolgende jaar een afname (tabel 1).

Meer dan de helft van het totaal aan vochtrijke diervoeders wordt afgenomen door de varkenshouderij. Tarwezetmeel en biergist worden zelfs alleen maar door de varkenshouderij afgenomen, terwijl het aanbod van aardappelstoomschillen voor 90% naar deze sector gaat. De afzet naar de rundveehouderij bedraagt nog circa 2 miljoen ton. De belangrijkste producten die naar deze sector worden afgezet zijn bierbostel, perspulp en aardappelpersvezels.

Tabel 1 Productie van vochtrijke diervoeders (x 1.000 ton product)

	1998	1999	2000
Graanverwerkende industrie	1.780	1.810	1.962
W.v. tarwezetmeel	918	963	1.154
bierbostel	630	603	560
vers maïs/glutenvoer	123	127	130
Aardappelverwerkende industrie	1.122	1.329	1.395
W.v. aardappelstoomschillen	527	486	569
aardappelpersvezels e.a.	276	350	385
Suikerindustrie (perspulp)	800	700	610
Zuivelindustrie (wei/melkproducten)	500	500	570
Overig	510	542	527
Totaal	4.712	4.881	5.064

Bron: OPNV (Overleggroep producenten natte veevoeders).

Droog of vochtig

Vanwege de beperkte voeropnamecapaciteit van varkens kunnen bepaalde producten slechts in beperkte mate in het rantsoen worden opgenomen. Zo heeft een te hoog percentage aardappelstoomschillen een negatieve invloed op de voeropname. Aan de hand van een bedrijfsvergelijking die door Siva-software is gemaakt tussen bedrijven die vochtrijke diervoeders verstrekken aan vleesvarkens en bedrijven die alleen droogvoer verstrekken, blijkt dat de technische resultaten elkaar niet veel ontlopen: de verschillen in vleespercentage en EW-conversie zijn betrekkelijke klein. De groei per dag ligt bij bedrijven met alleen droogvoer iets hoger. De voerkosten zijn bij de bedrijven met bijproducten echter ongeveer 7 cent per kg groei lager

dan bij de bedrijven met alleen droogvoer. Daar tegenover staan uiteraard extra kosten voor de installaties en arbeid.

Ruimte voor afzet

Naar verwachting zal de consumptie van levensmiddelen en de vraag naar kant en klaar maaltijden de komende jaren verder toenemen, waardoor ook het aanbod van vochtrijke voeders zal blijven groeien. Door de sterke concentratie in de levensmiddelenindustrie en de toenemende milieudruk blijft het voor de bedrijven interessant om de nevenproducten aan de veehouderij (en dan met name aan de varkenshouderij) af te zetten.

Een krimpende veestapel vormt in potentie een gevaar voor de continuïteit van de afzet in de landbouwsectoren. Momenteel wordt in de vleesvarkenshouderij ruim 10% van de totale voederbehoefte (uitgedrukt in energiewaarde) gedekt door het aanbod van vochtrijke diervoeders. Ondanks een krimpende varkensstapel lijken er daarom ook voor de toekomst dus nog voldoende afzetmogelijkheden aanwezig.